

عنوان مقاله:

نقش نشانه ای گنبد در خوانش معماری مساجد ایرانی (مطالعه موردی مسجد جامع اصفهان)

محل انتشار:

سومین همایش ملی معماری داخلی و دکوراسیون (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

مرتضی پایپی پور - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات بروجرد- ایران

حمیدرضا صارمی - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات بروجرد- ایران

حسن سجاذزاده - عضو هیات علمی دانشگاه ابن سینا- همدان- ایران

امین ماهان - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات بروجرد- ایران

خلاصه مقاله:

گوهر وحدت در معماری اسلامی ایران، حاصل پویایی و بالندگی اکسیری است که هستی همه هست ها از اوست. توحید نخستین اصل معماری اسلامی به شمار آمده و از جمله ویژگی های آن وحدت است. ایجاد مرکزیت در بنا از جمله راهکارها برای تحقق وحدت در معماری است. از عناصر موثر در شکل گیری مساجد در دوران مختلف که تحت تاثیر مفهوم توحید قرار گرفته، گنبد است؛ این عنصر با نقش بارز خود در زمینه شکل دهی مفهومی و نمادین به ایجاد مرکزیت در بنای مساجد، بیانگر آن است که وظیفه خود را به خوبی می تواند به منصف بروز برساند. اهمیت معنوی فضای خلاء در گنبدخانه مساجد یکی از پیامدهای رابطه عمیق و دقیق معنویت و مبانی متافیزیکی اسلام و معماری اسلامی است. برای معماری اسلامی (اگرچه این تنها ثمره اصل توحید نیست) خلاء، سمبل یا نشانه ای است که استعلا و حضور خداوند را نمایانگر است. در مقاله حاضر، با استفاده از روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و با بهره گیری از ابزار کتابخانه ای به تجزیه و تحلیل موضوع پرداخته شده است. بدین منظور ضمن بررسی موضوع نقش توحید در معماری اسلامی به عنوان یکی از شاخص های مطرح در آثار مسلمانان به شکل نظری، به صورت عملی نیز نقش معماری گنبد در شکل دهی به مرکزیت معماری در یک مسجد به صورت خاص (مسجد جامع اصفهان) مورد بررسی قرار گرفته است. دستاوردهای حاصله از بررسی صورت گرفته نشان دهنده آن است که توحید در معماری بناها و به خصوص مسجد موثر بوده و از طرفی با تعیین شاخص هایی مانند درونگرایی، دایره، تقارن نقطه ای، محور عمودی و شکل هندسی کره و ارزیابی آن ها به این نتیجه می رسیم که گنبد نیز در شکل دهی به مرکزیت معماری مسجد تاثیرگذار است.

کلمات کلیدی:

گنبد، مسجد جامع اصفهان، نقش نشانه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/308736>

